

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21CoPr/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2522200106
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2522200106.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvalo bytom C. D. XX, zastúpeného odborovou organizáciou: Odborový zväz KOVO, Bajkalská 16025/29A, 821 01 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 30804078, proti žalovanému: Bekaert Slovakia, s.r.o., Veľkouľanská cesta 1332, 925 21 Sládkovičovo, IČO: 36045161, zastúpenému advokátkou: JUDr. Alena Kaplanová, Nám. 1.mája 14, 921 01 Piešťany, IČO: 51132168, o určenie pracovného úrazu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo 16. mája 2023 č. k. 7Cpr/2/2022–126, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu zamietol; II. priznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 195 ods. 1 a 2 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“); § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a § 198 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Vecne dôvodil, že žalobca sa po oprave žaloby domáhal, aby súd určil, že úraz, ktorý utrpel žalobca dňa 9.3.2021 na pracovisku žalovaného, je pracovným úrazom. Žalobu odôvodnil tým, že pre žalobcu vykonáva prácu na pozícii operátor pri výrobe oceľových kordov a viazacieho drôtu na základe pracovnej zmluvy z 1.6.2010. Dňa 9.3.2021 počas nočnej zmeny, ktorá začala o 19.00 dňa 8.3.2021 a končila o 07.00 dňa 9.3.2021 približne o šiestej hodine ráno vykonával bežnú pracovnú činnosť v zmysle svojej pracovnej zmluvy a podľa technologického postupu - zaťahovanie vysokopevnostného drôtu do stroja MOT 14209, priemer 1,98 mm. Pri tomto pracovnom úkone - hrotovanie drôtu, pocítil žalobca bolesť v oblasti brucha. Následne sa bolesť žalobcu stupňovala pri každej jeho ďalšej pracovnej činnosti. Bezprostredne po úrazovom deji žalobca situáciu nahlásil zmenovej majsterke E. F., ktorá spísala so žalobcom záznam o pracovnom úraze a vyhotovila fotografie z miesta úrazu. Úrazový dej bol v zázname popísaný nasledovne: „operátor opravoval franktúru - pointoval na stroji 14208, zacítil bolesť v oblasti brucha, najprv tomu nevenoval pozornosť, ale neskôr, keď bolesť neprechádzala, si všimol, že sa mu v oblasti pupka vytvorila hrča.“ Bezprostredne po skončení pracovnej zmeny žalobca navštívil odborného lekára, chirurga A. G., ktorý diagnostikoval žalobcovi pruh a odoslal ho do Nemocnice v Piešťanoch na operáciu. V nemocnici mu oznámili, že operácie sú z dôvodu COVID pandémie pozastavené. Dňa 11.3.2021 žalobca nastúpil na svoju rannú zmenu napriek pretrvávajúcim bolestiam a žiadal, aby mu bola pridelená ľahšia práca. Zo strany nadriadeného mu bolo oznámené, že pre žalobcu ľahšiu prácu nemajú a bol vyslaný na vyšetrenie k lekárovi pracovnej zdravotnej služby H. I. A. B., ktorý uznal žalobcu za dočasne nespôsobilého na výkon práce. Následne navštívil svojho obvodného lekára, ktorý mu vystavil doklad o pracovnej neschopnosti od 12.3.2021. Ďalej uviedol, že žalovaný odmietol uznať úraz, ktorý žalobca utrpel ako pracovný. Žalovaný poukázal na stanovisko A.

B., ktorý uviedol, že sa nejedná o pracovný úraz, takéto ochorenie môže vzniknúť u zdravého jedinca pri náhlom enormnom zvýšení tlaku v brušnej dutine. Pri pointovaní sú v prvom rade zaťažené hlavne svaly horných končatín, ramien a chrbta. Žalobca s názorom žalovaného nesúhlasí, má za to, že úraz a poškodenie zdravia z 9.3.2021 spĺňa všetky definičné znaky pracovného úrazu, a preto nie je dôvod, aby bol označovaný a definovaný ako iný úraz. Poukázal na to, že A. B. nemá kompetenciu uznávať alebo neuznávať pracovný úraz, preto nie je možné názor pracovnej zdravotnej služby považovať za smerodajný a navyše nie je pre zamestnávateľa záväzný. Dodal, že je si vedomý toho, že jeho obvodný lekár A. J. na doklade o pracovnej neschopnosti vyznačil ako dôvod chorobu a nie úraz a uviedol, že všeobecný lekár vystavujúci doklad o pracovnej neschopnosti nie je oprávnený posudzovať, či išlo o pracovný úraz alebo nie.

Žalovaný podaním doručeným súdu dňa 8.3.2022, sa vyjadril k žalobe tak, že zo žaloby vyplýva, že žalobca navrhuje určiť právnu skutočnosť, avšak neuvádza, z akého osobitného predpisu vyplýva právo žalobcu domáhať sa určenia, že úrazový dej žalobcu z 9.3.2021 je registrovaným pracovným úrazom. Aj keby existoval osobitný právny predpis, z ktorého by vyplývala možnosť určiť právnu skutočnosť v tomto prípade, tak žaloba žalobcu nie je dôvodná. Žalovaný odmieta tvrdenia žalobcu o pracovnom úraze, trvá na tom, že príčinou poškodenia zdravia žalobcu nebol výkon práce dňa 9.3.2021. K poškodeniu zdravia žalobcu nedošlo náhlým alebo násilným pôsobením vonkajších vplyvov. Žalobca bol na prácu zvyknutý, práca bola primeraná jeho možnostiam, nebol nútený okamžitým náhlým vypätím síl prekonať vonkajší odpor a zvýšiť tak náhle, neobvykle a nadmerne svoju námahu. Poškodenie zdravia bolo vyvolané vnútornými procesmi organizmu. Uvedené poškodenie zdravia nemožno považovať za úraz. Žalobca vykonával obvyklý pracovný úkon, ktorý vykonával každý deň pravidelne. Nešlo o nezvyklé úsilie, keď by bol pracovný výkon presahoval hranice obvyklej každodennej vykonávanej práce, ani práca nebola vykonávaná nad hranice obvyklej ťažkej práce, ani za neprimeraných okolností, nešlo o prácu, na ktorú by svojimi schopnosťami nestačil. Neexistuje preukázateľná príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia a dejom zo dňa 9.3.2021.

Na vyjadrenie žalovaného reagoval žalobca podaním doručeným súdu dňa 17.5.2022, v ktorom uviedol, že príčinou poškodenia zdravia bol jednoznačne výkon práce žalobcu dňa 9.3.2021, čo preukazuje skutočnosť, že žalobca hneď po skončení pracovnej zmeny navštívil z dôvodu bolesti odborného lekára A. G., dokonca bezprostredne po úraze nahlásil žalobca túto situáciu zmenovej majsterke. Žalobca pred úrazom nemal žiadne podobné zdravotné problémy a do práce nastúpil bez akýchkoľvek bolestí, tieto nastali až pri „hrotovaní“ drôtu, teda pri výkone práce u žalovaného.

Na vyjadrenie žalobcu reagoval žalovaný podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 22.6.2022, v ktorom zopakoval doterajšiu právnu argumentáciu ohľadne určenia právnej skutočnosti a pridržal sa svojich doterajších tvrdení.

Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil tento skutkový stav: Žalobca je zamestnaný u žalovaného na základe pracovnej zmluvy z 1.6.2010, s druhom práce - výrobný operátor pri výrobe oceľových kordov a rezacieho drôtu s náplňou práce - obsluha skupiny strojov a prídavných zariadení podľa denného plánu a stanovených pracovných postupov, výkon drobných údržbárskych prác, príprava dennej správy o odvedenej práci. Dňa 9.3.2021 žalobca utrpel reponibilnú umbilikálnu herniu s bránkou na špičku prsta a odborným lekárom chirurgom A. K. G. mu bolo odporúčané operačné riešenie. O uvedenej udalosti spísal žalovaný záznam, ktorú udalosť popísal nasledovne: „operátor opravoval fraktúru - pointoval na stroji 14208, zacítil bolesť v oblasti brucha, najprv tomu nevenoval pozornosť, ale neskôr, keď bolesť neprechádzala, si všimol, že sa mu v oblasti pupka vytvorila hrča.“ Žalobca bol od 12.3.2021 uznaný práceneschopným svojim obvodným lekárom A. J. J. a stanovená bola diagnóza K42.9. V liste z 1.7.2021 adresovanom zástupcovi žalobcu žalovaný uviedol, že o posúdenie, či sa jedná o pracovný úraz požiadal pracovnú zdravotnú službu, lekára s atestáciou na pracovné lekárstvo A. B.. A. B. vo svojom stanovisku okrem iného uvádza, že podľa jeho názoru sa nejedná o pracovný úraz. Takéto ochorenie môže vzniknúť u zdravého jedinca pri náhlom enormnom zvýšení tlaku v brušnej dutine. Pri pointovaní sú v prvom rade zaťažené hlavne svaly horných končatín, ramien a chrbta.

Dôvodil, že pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov. Určenie existencie právnej skutočnosti odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Z opísaných dôvodov pripúšťa nová právna úprava CSP žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). V danom prípade sa žalobca domáha určenia, že úraz zo dňa 9.3.2021 je pracovným úrazom. Žalobca sa teda domáha určenia právnej skutočnosti do minulosti. Vyhovením tejto žalobe sa nijako nezmení právne postavenie žalobcu, nakoľko žalovaný tým, že odmieta

úraz registrovať ako pracovný, odmieta zaň niesť akúkoľvek zodpovednosť. Určenie právnej skutočnosti tak ako to žiada žalovaný, by mohlo prichádzať do úvahy len v prípade, ak by pre takéto určenie dala podnet Sociálna poisťovňa v zmysle § 198 Zákona o sociálnom poistení. V takom prípade by súd postupoval podľa § 137 písm. d/ CSP. Z tvrdení žalobcu ani z predložených listín však nevyplýva, že by Sociálna poisťovňa konala o nároku žalobcu vyplývajúceho z úrazu žalobcu a dala podnet na vyriešenie predbežnej otázky týkajúcej sa existencie alebo neexistencie pracovného úrazu. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol. V závere súd uviedol, že žalobca síce predložil súdu žiadosť o priznanie úrazového príplatku, ktorú Sociálnej poisťovni doručil deň po pojednávaní, avšak (vzhľadom na už uvedené) podanie žiadosti Sociálnej poisťovni ešte samo o sebe neznamená odôvodnenie postupu podľa § 137 písm. d/ CSP.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 CSP, vecne plným úspech žalovaného v konaní.

2. Proti tomuto rozsudku zjavne v celom jeho rozsahu podal včas odvolanie žalobca, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Vytkol súdu prvej inštancie porušenie procesných podmienok, spočívajúce v nedoručení napadnutého rozsudku splnomocnencovi žalobcu okrem doručenia krátkou cestou na pojednávaní (§ 105 ods. 1 CSP) aj do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu (§ 29 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)).

Žalobca sa domáha určenia právnej skutočnosti do minulosti, ktorá je právne významná aj v súčasnosti. Žalobou navrhoval určiť, že úraz z 9.3.2021 bol pracovným úrazom. Zároveň určenie tejto právnej skutočnosti - určenie pracovného úrazu priamo vyplýva z hmotného práva. Za pracovný úraz má byť určený každý úraz, ktorý spĺňa definičné znaky pracovného úrazu uvedené v § 195 ZP – „Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.“ Zároveň „Pracovný úraz nie je úraz, ktorý zamestnanec utrpel na ceste do zamestnania a späť.“ Okrem vyššie uvedeného hmotnoprávneho ustanovenia ZP je v § 17 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia a pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov uvedené že: „Zamestnávateľ je povinný registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni...“. Navyše podľa § 14 ZP: „Spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávnych vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy.“ Je nepochybné, že v danom prípade ide o spor medzi zamestnancom (žalobcom) a zamestnávateľom (žalovaným) o určenie či predmetný úraz zo dňa 9.3.2021 je pracovným úrazom. Je teda zrejmé, že právna skutočnosť, ktorú navrhoval žalobca určiť súdom, vyplýva z viacerých hmotnoprávnych predpisov. Rovnako je nepochybné, že ak vznikol medzi zamestnancom a zamestnávateľom spor o určenie právnej skutočnosti, ktorá je spôsobilá vzniknúť iba v rámci pracovnoprávneho vzťahu, je oprávnený riešiť tento spor iba súd. Tvrdenie súdu, že sa vyhovením žalobe nijako nezmení postavenie žalobcu je nesprávne. V súčasnosti je žalobca v postavení zamestnanca, ktorý utrpel úraz pri výkone práce, v pracovnom čase, v priestoroch zamestnávateľa, pri pôsobení vonkajších vplyvov, ale tento úraz nebol uznaný ako pracovný úraz, z ktorého dôvodu žalobca nemá nárok na priznanie úrazových dávok zo strany Sociálnej poisťovne, keďže obligatórnou podmienkou na splnenie nároku na poskytnutie úrazových dávok je utrpenie pracovného úrazu oprávneným subjektom (zamestnancom). Žalobca má vo vzťahu k úrazovým dávkam a voči Sociálnej poisťovni v súčasnosti postavenie neoprávneného subjektu nemajúceho nárok na úrazové dávky. Vyhovením žalobe by sa stal žalobca voči Sociálnej poisťovni oprávneným subjektom na priznanie úrazových dávok. Jeho postavenie (ako žiadateľa p úrazové dávky) by sa teda diametrálne zmenilo z minulosti a až do súčasnosti. Nepochybne je v tomto prípade daný aj naliehavý záujem na riešení tohto sporu súdom, pretože od vyriešenia spornej otázky sa bude odvíjať žalobcov nárok na úrazové dávky.

Žalobcovi nie je zrejmé z akého právneho ustanovenia vyvodzuje súd právny názor, že na procesnú prípustnosť tejto konkrétnej žaloby by musela Sociálna poisťovňa podať akúkoľvek podnet, či už voči súdu alebo akémukoľvek orgánu štátnej správy. Ak súd vychádza z ust. § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého „Ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.“, nepovažuje žalobca túto právnu úvahu za správnu. Súd v sporovom konaní (ak je tu spor medzi zamestnávateľom a zamestnancom o tom, či je úraz pracovným úrazom) začína konanie vylúčne na základe podanej žaloby a nie z „vlastného podnetu“. Sociálna poisťovňa nie je aktívne

legitimovaná na podanie žaloby o určenie pracovného úrazu. Aktívne legitimovaný na podanie takejto žaloby je zamestnanec, ktorý je toho názoru, že úraz ktorý utrpel je pracovným úrazom. Iné podanie, okrem žaloby v sporovom konaní podľa CSP v tomto prípade neprichádza do úvahy. Okrem toho má žalobca za to, že toto ustanovenie (§ 198 zákona o sociálnom poistení) dáva oprávnenie Sociálnej poisťovni podať podnet na iné orgány štátnej správy vo vzťahu k predbežnej otázke alebo v niektorých nespоровých súdnych konaniach ako napríklad v konaní o vyhlásenie za mŕtveho a nie oprávnenie podať podnet civilnému súdu na začatie civilného sporového konania, ktorého predmetom je pritom súkromný spor medzi zamestnávateľom a zamestnancom z pracovného pomeru. Civilné sporové konanie pritom môže byť iniciované a začatie výlučne len na základe žalobného návrhu a nie na základe konania civilného súdu, ktorý by vo veci konal až z podnetu Sociálnej poisťovne. Ak by pripustil takúto právnu úvahu súdu, znamenalo by to, že aktívna vecná legitimácia žalobcu bude pri určovaní pracovného úrazu závislá od konania/nekonania Sociálnej poisťovne, čo je právny, vecný a logický nezmysel. Žalobca má za to, že aktívna vecná legitimácia žalobcu nemôže závisieť od možnosti (nie povinnosti) konania orgánu štátnej správy. Odmietnutie žaloby ako procesne neprípustnej z dôvodu, že žalobca by musel čakať alebo sa dožadovať konania zo strany orgánu štátnej správy, ktorý rozhoduje o jeho úrazových dávkach, by predstavovalo ak nie odmietnutie práva na súdnu ochranu, tak prinajmenšom oddiaľovanie a nezákonné podmieňovanie tohto práva. Žiadne ustanovenie CSP nepodmieňuje podanie žaloby v individuálnych pracovnoprávných sporoch predchádzajúcim konaním orgánu štátnej správy. Navyše žiadne hmotnoprávne ani procesné právne ustanovenie neurčuje, že žalobca je povinný v prvom rade podať žiadosť o priznanie úrazovej dávky a až následne po úkonoch Sociálnej poisťovne vo vzťahu k vyriešeniu predbežnej otázky (ak by si sama Sociálna poisťovňa neurobila o predbežnej otázke úsudok), po podaní podnetu „civilnému súdu“, by žalobcovi vznikala aktívna právna legitimácia na podanie žaloby o určenie pracovného úrazu. Žalobca môže riešiť spornú otázku, o ktorej vie, resp. sa dôvodne domnieva, že bude predbežnou otázkou aj pre Sociálnu poisťovňu pre účely priznania nároku na úrazovú dávku aj pred podaním žiadosti o priznanie úrazovej dávky na Sociálnu poisťovňu. Prízvukujúc, že vyriešenie tejto otázky je významnou podmienkou na priznanie úrazovej dávky. Ak by mal súd obavy, že žalobca napriek iniciovaniu sporového konania vo veci pracovného úrazu, si nárok na úrazovú dávku neuplatní, táto obava bola v prípade žalobcu bezpochyby odstránená, pričom okolnosti uvádza následne. Žalobca podal na príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne žiadosť o priznanie úrazového príplatku dňa 19.4.2023, teda počas civilného sporového konania tzn. v priebehu dokazovania, ktoré v čase podania žiadosti nebolo uznesením súdu ani riadne ukončené, čo je ďalšie zásadné procesné pochybenie zo strany súdu prvej inštancie viď zápisnice z pojednávania z 18.4.2023 a 16.5.2023, kde bol vyhlásený rozsudok. Žiadosť o priznanie úrazového príplatku bola samozrejme podaná ešte pred vyhlásením rozhodnutia súdom, pričom o tejto skutočnosti bol prvostupňový súd informovaný písomným podaním (Vyjadrenie žalobcu k niektorým skutočnostiam vyplývajúcim z pojednávania konaného dňa 18.4.2023 a doplnenie dokazovania) zo dňa 28.4.2023, pričom bola priložená kópia predmetnej žiadosti. Súd na základe predloženia vyššie uvedeného dôkazu mal vedomosť o tom, že Sociálna poisťovňa koná o nároku žalobcu vyplývajúceho z úrazu a jeho závery sú v rozpore s tým čo uvádza v odôvodnení svojho rozhodnutia. Navyše podľa § 172 ods. 3 a 4 zákona o sociálnom poistení je dávkovým konaním aj konanie o priznanie úrazového príplatku, pretože jeho predmetom je rozhodovanie o nároku na úrazový príplatok a jeho výplatu. Podľa § 184 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa dávkové konanie začína, ak tento zákon neustanovuje inak, na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorá si uplatnila nárok na dávku a nárok na výplatu dávky. Z uvedeného vyplýva, že aj dávkové konanie, predmetom ktorého je aj nárok na úrazový príplatok, sa nezačína z podnetu Sociálnej poisťovne, ale vždy výlučne na základe žiadosti účastníka konania. V danej veci sa dávkové konanie začalo 19.4.2023, a to na základe podanej písomnej žiadosti žalobcu. Súčasne zdôraznil, že Sociálna poisťovňa bola informovaná žalobcom o skutočnosti, že vedie so zamestnávateľom ako žalovaným na základe ním podanej žaloby súdny spor o určenie, či utrpený úraz, je pracovným úrazom, čím žalobca informoval Sociálnu poisťovňu o tom, že sa začalo konanie o predbežnej otázke a vec nie je právoplatne skončená. Táto skutočnosť zakladá na základe § 193 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zákonnú povinnosť Sociálnej poisťovne prerušiť dávkové konanie, pretože sa začalo konanie o predbežnej otázke. Po právoplatnom rozhodnutí súdu v tejto veci bude týmto rozhodnutím viazaná, a to na základe § 198 ods. 1 vety prvej zákona o sociálnom poistení. Neprichádza preto do úvahy za tohto skutkového stavu a právneho stavu postup podľa § 198 ods. 1 text za bodkočiarkou tzn., že by Sociálna poisťovňa dávala „civilnému súdu“ podnet na začatie konania, keďže je viac ako rok preukázané, že sa začalo civilné sporové konanie o predbežnej otázke na základe žaloby žalobcu, pričom toto konanie o tejto otázke nie je doposiaľ právoplatne skončené. Ani v súčasnosti nebude, vzhľadom na podávané odvolanie. Je zrejmé, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ak tvrdí že „...ani

predložených listín však nevyplýva, že by Sociálna poisťovňa konala o nároku žalobcu vyplývajúceho z úrazu žalobcu...“. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že žaloba je procesne neprípustná. Navyiac sa dopustil zásadných procesných pochybení, či už pri doručovaní napádaného rozsudku alebo v súvislosti s nevyhlásením dokazovania za skončené. Žalobca počas konania mal za to, že podaná žaloba je procesne prípustná nielen podľa § 137 písm. d/ CSP, čo náležite odôvodnil, ale že žaloba je procesne prípustná aj podľa § 137 písm. c/ CSP, kde nie je nutné preukazovať naliehavý právny záujem, keďže tento vyplýva z ust. § 85 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého nárok na úrazový príplatok t. j. na úrazovú dávku je možné priznať iba pri pracovnom úraze. Naliehavý právny záujem teda vyplýva priamo zo zákona a neuznanie úrazu ako pracovného je prekážkou pre priznanie nároku na úrazovú dávku. Procesnú prípustnosť žaloby je možné odôvodniť okrem vyššie uvedených dôvodov aj tým, že pri posudzovaní procesnej prípustnosti žaloby podľa rozhodovacej praxe súdov nie je nutné striktné subsumovať žalobu pod konkrétny bod § 137 CSP, keďže tento obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb a je možné vychádzať aj z názoru súdov vo veciach pracovných úrazov alebo veci určenia miery zavinenia za pracovný úraz (obdobná žaloba). V tejto súvislosti citoval z rozhodnutia OS Ružomberok zo 17.7.2020 sp. zn. 9Cpr/17/2017.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Uviedol, že trvá na tom, že žaloba, ktorú podal žalobca a na základe ktorej sa začalo predmetné konanie, nie je podaná v súlade so zákonom a že rozsudok vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam. To, že záverečný návrh žaloby je v danej veci procesne neprípustný vyplýva z CSP (§137). Zo žaloby vyplýva, že žalobca navrhuje určiť právnu skutočnosť. Právnu skutočnosť súd určuje napr. ak ide o neplatnosť dobrovoľnej dražby (§ 21 zákona č. 527/2002 Z. z.), neplatnosť skončenia pracovného pomeru (§ 77 ZP), neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia (§ 131 Obch. zákonníka), teda ak to vyplýva z osobitného predpisu. V žalovanej veci zo žiadneho osobitného právneho predpisu nevyplýva možnosť, aby súd určil právnu skutočnosť, ktorej sa domáha žalobca. V rámci rekodifikácie civilného procesu bol pôvodný § 80 písm. c) O.s.p. rozdelený na dve samostatné písmená. Podľa § 137 písm. c/ CSP sa možno žalobou domáhať rozhodnutia o „určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu“. Podľa písm. d) sa možno domáhať rozhodnutia o „určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu“. Podľa dôvodovej správy bolo záujmom zákonodarcu pri tomto rozdelení "vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej". Žaloba, ktorú podal žalobca v tomto konaní bola podaná za účinnosti CSP a nie za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.). Preto je žalobca povinný predložiť žalobu a žalobný návrh, ktorý je v súlade so zákonom (CSP). Žalobca v odvolaní uvádza, že súd porušil procesné podmienky, keď mu nedoručil rozsudok aj do elektronickej schránky. Podľa § 105 ods. 1 CSP súd doručuje písomnosti na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu. Rozsudok bol stranám konania doručený v písomnom vyhotovení pri jeho verejnom vyhlasovaní. Súd doručil stranám sporu rozsudok pri inom úkone súdu, čo je v súlade so zákonom. Žalobca tvrdí, že v tejto veci existuje odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP. V tomto prípade mali skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke, oporu vo vykonanom dokazovaní, zodpovedajú vykonaným dôkazom, sú v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli a inak vyšli počas konania najavo a neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Súd skutkové zistenia založil na správnom hodnotení dôkazov. V tomto prípade súd vec správne posúdil, aplikoval správnu právnu normu na zistený skutkový stav, použil správny právny predpis a správne ho vyložil. Žalobca sa zaoberá ust. § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a vlastnou interpretáciou sa snaží poukázať na to, že žalobca má právo podať žalobu na súd a nie je závislý od konania alebo nekonania Sociálnej poisťovne. V rozsudku súdu však nie je tvrdenie, že žalobca nemá právo podať žalobu na súd sám. Súd len správne poukázal na to, že musí byť podaná zákonom prípustná žaloba. Aj Sociálna poisťovňa, ktorá by postupovala v zmysle § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení má možnosť podať podnet príslušnému orgánu na začatie konania. Faktom zostáva, že aj Sociálna poisťovňa by musela podať správny podnet. Ďalej žalobca tvrdí, že zo strany súdu prvej inštancie v priebehu dokazovania došlo k procesnému pochybeniu, lebo on podal počas konania žiadosť o priznanie úrazového príplatku dňa 19.4.2023. Skutočnosť je však taká, že v čase hlavného pojednávania dňa 18.4.2023 žalobca nepodal žiaden návrh na ďalšie dokazovanie súvisiaci napr. so žiadosťou o priznanie úrazovej dávky, predložil len jeden návrh na výsluch žalobcu,

ktorý súd zamietol, nepožiadaval ani o prerušenie konania a ani nepredložil iný návrh. Žiadosť žalobcu o priznanie úrazového príplatku bola podaná až dňa 19.4.2023, teda po tom, čo súd dňa 18.4.2023 oznámil termín verejného vyhlásenia rozsudku. Nie je sporné, že ustanovenie § 137 CSP obsahuje iba demonštratívny výpočet druhov žalôb, nemožno však podávať žalobu, ktorú ustanovenie § 137 CSP výslovne neumožňuje. A to je prípad žalobcu, ktorý podal žalobu na určenie právnej skutočnosti, bez toho, aby takéto určenie malo oporu v osobitnom právnom predpise.

4. Žalobca k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu uviedol, že trvá na tom, že žaloba ním podaná bola podaná v súlade s § 137 CSP, pričom žalobca sa domáhal určenia právnej skutočnosti do minulosti, ktorá je právne významná aj (najmä) v súčasnosti, konkrétne žalobou navrhol určiť, že úraz žalobcu zo dňa 9.3.2021 bol pracovným úrazom. T. j. žaloba bola podaná v zmysle § 137 písm. d/ CSP ako určovacia žaloba. Určenie právnej skutočnosti tak ako to vyžaduje § 137 v písm. d/ CSP, t. j. určenie pracovného úrazu vyplýva z hmotného práva, konkrétne z § 195 ZP, podľa ktorého má byť za pracovný úraz určený každý úraz, ktorý spĺňa definičné znaky pracovného úrazu. Ďalším hmotnoprávnym ustanovením odôvodňujúcim určenie právnej skutočnosti je § 17 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Právna skutočnosť, ktorú navrhoval žalobca určiť súdom vyplýva hneď z viacerých hmotnoprávných predpisov. S odkazom na ustanovenie § 14 ZP je zrejmé, že v tomto prípade vznikol spor medzi zamestnancom (žalobcom) a zamestnávateľom (žalovaným) o určenie či predmetný úraz z 9.3.2021 je pracovným úrazom. Ak zamestnávateľ neurčí úraz ako pracovný a zamestnanec má za to, že išlo o pracovný úraz, vznikne medzi zamestnávateľom a zamestnancom spor a jedinou inštitúciou oprávnenou tento spor riešiť je príslušný civilný súd. Žalobcom podaná určovacia žaloba negeneruje žiadne ďalšie spory. Žalobca je v súčasnosti v postavení zamestnanca, ktorý utrpel úraz pri výkone práce, v pracovnom čase, v priestoroch zamestnávateľa, pri pôsobení vonkajších vplyvov, ale tento úraz nebol uznaný ako pracovný úraz. Z tohto dôvodu žalobca nemá nárok na priznanie úrazových dávok zo strany Sociálnej poisťovne, keďže obligatórnou podmienkou na splnenie nároku na poskytnutie úrazových dávok je utrpenie pracovného úrazu oprávneným subjektom (zamestnancom). Žalobca má vo vzťahu k úrazovým dávkam a voči Sociálnej poisťovni v súčasnosti postavenie neoprávneného subjektu nemajúceho nárok na úrazové dávky. Rozhodnutím sporu vo veci samej, v prípade vyhovenia žalobe, by sa žalobca stal oprávneným subjektom na priznanie a výplatu úrazových dávok. Zo strany žalovaného nie sú žiadne nároky na výplatu dávok alebo plnení uplatňované voči žalovanému, keďže nároky zamestnancov sú pri pracovných úrazoch uspokojované z úrazových dávok krytých z úrazového poistenia odvádzaného zamestnávateľom. Generovanie ďalších sporov za strany žalobcu je teda iba nepodložená a nesprávna úvaha žalovaného.

Žalobca vo svojom Vyjadrení k niektorým skutočnostiam vyplývajúcim z pojednávania konaného dňa 18.4.2023 a doplnení dokazovania zo dňa 28.4.2023 uvádzal skutočnosti rozhodné pre súdne konanie a navyše boli zo strany žalobcu doplnené ďalšie dôkazy. Pre preukázanie skutočnosti, že žaloba o určenie pracovného úrazu je procesne prípustnou žalobou, boli súdu predložené rozhodnutia súdov vo veciach pracovných úrazov, a to za účinnosti CSP. Zároveň, aby mal súd za preukázané, že žalobca má záujem uplatniť si nárok na úrazovú dávku, podal žalobca žiadosť o priznanie úrazovej dávky - úrazového príplatku na príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne, čo preukázal priložením žiadosti žalobcu o priznanie úrazového príplatku. Tieto dôkazy a rozhodné skutočnosti boli súdu doručené pred skončením dokazovania a v súlade s § 320 CSP, podľa ktorého „Zamestnanec môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú.“ S týmito rozhodnými skutočnosťami a doplnenými dôkazmi sa súd vo svojom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadal. resp. ak rozhodol rozsudkom zo dňa 16.5.2023 výrokom, že žalobu zamietla, súd prvej inštancie musel dospieť na základe aj týchto dôkazov, k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo nepochybne predstavuje odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP. Spochybňovanie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP považuje žalobca zo strany žalovaného za nesprávnu právnu úvahu. Vo vzťahu k procesnej prípustnosti žaloby sa v ďalšom žalobca pridŕža vyjadrení uvedených v odvolaní. Výklad súvisiacich ustanovení zákona o sociálnom poistení považuje za správny. Žalovaný vo svojom vyjadrení žiadnymi vecnými argumentami ani dôkazmi nespochybnil tvrdenia a skutočnosti uvádzané žalobcom v odvolaní. Žiadosť o priznanie úrazového príplatku bola podaná žalobcom 19.4.2023, avšak o tejto skutočnosti bol súd upovedomený do skončenia dokazovania a navyše v súlade § 320 CSP. O podaní žiadosti a jej právnom význame v súvislosti s prebiehajúcim konaním sa pridŕžiava vyjadrení, ktoré boli uvedené v podaní žalobcu zo dňa 28.4.2023 (Vyjadrenie k niektorým skutočnostiam vyplývajúcim z pojednávania konaného dňa

18.4.2023 a doplnenie dokazovania) a skutočností a vyjadrení uvedených v odvolaní žalobcu proti rozsudku prvostupňového súdu. Samotná Sociálna poisťovňa, pobočka Galanta, vydala rozhodnutie z 20.7.2023, ktorým prerušila konanie o nároku na úrazový príplatok žalobcu s odôvodnením (okrem iného), že „Sociálna poisťovňa, pobočka Galanta vo veci nároku na úrazový príplatok prerušuje konanie z dôvodu, že na Okresný súd v Piešťanoch bola podaná žaloba o určenie pracovného úrazu. Súdne konanie nie je ukončené a bez právoplatného súdneho rozhodnutia nie je možné o nároku na dávku rozhodnúť.“

Ak je nesporné, že § 137 CSP obsahuje iba demonštratívny výpočet druhov žalôb, nie je zrejmé, na základe ktorého ustanovenia CSP je podľa žalovaného podaná žaloba neprípustná, a to aj s poukázaním na ďalšie argumenty žalobcu uvádzané doposiaľ v konaní v súvislosti s prípustnosťou žaloby.

5. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu uviedol, že trvá na tom, že žaloba, ktorú podal žalobca a na základe ktorej sa začalo predmetné súdne konanie, nie je podaná v súlade so zákonom, že rozsudok okresného súdu zo 16. mája 2023 vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam. Žalobca podal procesne neprípustnú žalobu. Súd žalobu správne zamietol, nakoľko žalobu podanú žalobcom žiaden osobitný zákon nepripúšťa. Žalobca sa nesprávne domáha niečoho na čo nemá zo zákona nárok. Žalobca nemá nárok na to, aby mu súd rozsudkom vyslovil výrok, ktorého sa v petite domáha. Žalobca sa nesprávne domnieva, že v jeho prípade, môže požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti a uvádza ustanovenie § 17 ods. 4. z.č. 124/2006 Z.z., tvrdiac, že to je ustanovenie, z ktorého to vyplýva ako z osobitného predpisu. To je omyl. Z uvedeného ustanovenia nevyplýva právo, aby súd rozhodol o žalobcom navrhovanom petite. Ďalej žalobca uvádza, že osobitným právnym predpisom pre možnosť domáhať sa určenia právnej skutočnosti v jeho prípade je tiež ustanovenie § 14 ZP. Tento názor je tiež nesprávny. Ustanovenie § 14 ZP len upravuje aký orgán je vecne príslušný na rozhodovanie sporov medzi zamestnancom a zamestnávateľom. Nik netvrdí, že ak vznikne medzi zamestnávateľom a zamestnancom spor, tak že sa žalobca nemôže domáhať nárokov na súde, ale musí to urobiť v súlade so zákonom. Každý žalobca má vedieť akú žalobu môže podať podľa CSP. Ďalej žalobca tvrdí a domnieva sa, že ak by súd vyhovel jeho petitu, tak nebudú ďalšie spory. Toto je subjektívny názor žalobcu. Žalovaný však nie je povinný radiť žalobcovi znenie petitu. To, že žalobca počas súdneho konania, po tom čo mu súd oznámil, že na ďalšom pojednávaní bude vyhlásený rozsudok, podal žiadosť o priznanie úrazovej dávky, mu nezakladá právo, aby súd vyhovel jeho nesprávnemu petitu. Žalobcom nebol označený ani predložený žiaden judikát, ktorý by podporil tvrdenia žalobcu.

Z ust. § 198 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že súd je povinný rozhodnúť o nesprávnom petite. Ani sa v ňom neuvádza, že ako bude znieť podnet, ktorý by dávala organizačná zložka Sociálnej poisťovni na príslušný orgán na začatie konania. Nehovoriac už o tom, že organizačná zložka Sociálnej poisťovne si môže o predbežnej otázke urobiť úsudok sama. Žalobca v odvolaní, na ktoré sa aj vo vyjadrení z 31.10.2023 odvoláva uvádza, že aktívne legitimovaný na podanie žaloby voči zamestnávateľovi je zamestnanec. Áno, v prípade sporu medzi zamestnancom a zamestnávateľom je tomu tak, ale zamestnanec musí vždy podať žalobu tak, aby bola v súlade so zákonom. Nie je pravda, že neexistuje iné znenie petitu. To len žalobca sa domnieva, že iné znenie petitu v jeho prípade neprichádza do úvahy. Žalobca uvádza, že v inom prípade aj Sociálna poisťovňa v Galante prerušila konanie a okrem iného uviedla, že bez právoplatného súdneho rozhodnutia nie je možné o nároku na dávku rozhodnúť. Takýto názor jednej z organizačných zložiek Sociálnej poisťovne nielen že je subjektívny, ale nie je ani v súlade s tým, že organizačná zložka Sociálnej poisťovne si môže o predbežnej otázke urobiť úsudok sama, teda nie je v súlade s ustanovením § 198 z .č. 461/2003 Z .z. Žalovaný od počiatku uvádza, že žaloba je neprípustná podľa § 137 písmeno d/ CSP a že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Preto tvrdenia žalobcu, že si žalovaný protirečí sú nedôvodné. Nie je sporné, že ustanovenie § 137 CSP obsahuje iba demonštratívny výpočet druhov žalôb, nemožno však podávať žalobu, ktorú ustanovenie § 137 CSP výslovne neumožňuje. A to je prípad žalobcu, ktorý podal žalobu na určenie právnej skutočnosti, bez toho, aby takéto určenie malo oporu v osobitnom právnom predpise. Trvá na tom, že v tomto prípade súd vec správne posúdil.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/ (podľa obsahu odvolania), f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex

offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

7. Odvolateľ vytkol súdu prvej inštancie porušenie procesných podmienok, spočívajúce v nedoručení napadnutého rozsudku zástupcovi žalobcu okrem doručenia krátkou cestou na pojednávaní (§ 105 ods. 1 CSP) aj do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu (§ 29 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)).

Podľa § 105 ods. 1 až 3 CSP: (1) Súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu. (2) Ak nemožno doručiť písomnosť podľa odseku 1 a ak nejde o doručenie písomnosti do vlastných rúk, súd na žiadosť strany doručí písomnosť na elektronickú adresu. Písomnosť súdu sa považuje za doručeníu po troch dňoch od jej odoslania, aj keď ju adresát neprečítal. (3) Ak nemožno doručiť písomnosť podľa odsekov 1 a 2, súd doručuje prostredníctvom doručujúceho orgánu.

Z hľadiska systematického výkladu uvedeného ustanovenia je zrejmé, že písomnosti doručuje súd prioritne sám. Súdom rozumieme súd, ktorý koná vo veci samej. Súd doručuje písomnosti priamo na pojednávaní tzv. krátkou cestou, na ktorom je strana, resp. jej zástupca prítomný. Na pojednávaní môže súd doručiť aj meritorne rozhodnutie, a to v prípade, ak nariaďuje pojednávanie len za účelom vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 2 CSP), z hľadiska aplikačnej praxe je postup taký, že sa prevzatie písomnosti potvrdí na doručení, ktorá sa pripojí k zápisnici o pojednávaní, na ktorom prišlo k doručení písomnosti, ako tomu bolo aj v prejednávanej veci.

Odvolací súd je názoru, že z dikcie ust. § 105 ods. 1 CSP je zrejmé, že doručovanie do elektronickej schránky prichádza do úvahy nie ako prvý, ale až ako následný spôsob doručovania, potrebné je vychádzať z materiálneho prístupu k doručovaniu, pre ktoré je podstatné, že sa adresát mohol s doručovanou písomnosťou zoznámiť a bolo zachované jeho právo na spravodlivý súdny proces, preto odvolací súd vyhodnotil túto odvolaciu námietku žalobcu ako nedôvodnú.

8. Podľa § 195 ods. 1 a 2 ZP: (1) Ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere. (2) Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Podľa § 14 ZP spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávných vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy.

Podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 316 ods. 1 a 2 CSP: (1) Individuálny pracovnoprávny spor na účely tohto zákona je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúci z pracovnoprávných a iných obdobných pracovných vzťahov. (2) Za individuálny pracovnoprávny spor sa považuje aj spor, ktorý vyplýva zo zásady rovnakého zaobchádzania, ak súvisí s individuálnym pracovnoprávnym sporom.

Podľa § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

„Spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, treba považovať aj naďalej za spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý rieši súd v občianskom súdnom konaní. Žaloba o určení, že ide o pracovný úraz alebo o určení rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú úrazom (chorobou z povolania), na základe zákonne vydaného podnetu Sociálnej poisťovne, je žalobou svojho druhu, ktorú nemožno podradiť pod ustanovenie § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku. Preto nie je potrebné, aby

sa preukazoval právny záujem na tomto určení.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky / ďalej len „NS SR“/ sp. zn. 2 Cdo 65/2006) Z odôvodnenia tohto rozsudku NS SR o.i. vyplýva, že „...prejednanie a rozhodovanie vecí, ktorej predmetom je určenie, že určitý úraz je pracovným úrazom, resp. ktorej predmetom je určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu ním vzniknutú, patrí aj po 31. decembri 2003 v zmysle § 7 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 14 ZP do právomoci súdu. Odvolací súd správne dôvodil, že aj po prijatí zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, účinného od 1.1.2004, sa v Zákonníku práce naďalej nachádza právna úprava zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania, týkajúca sa predpokladov zodpovednosti za škodu (§ 195 ZP), podmienok zbavenia sa zodpovednosti za škodu (§ 196 ZP) a podmienok, kedy sa zamestnávateľ nemôže zodpovednosti zbaviť (§ 197 ZP), včítane vymedzenia pojmu pracovného úrazu (§ 195 ods. 2 a 3 ZP). Spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze (chorobe z povolania), treba preto považovať naďalej za spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu. Za správny, zákonu zodpovedajúci treba považovať aj záver odvolacieho súdu v tom, že Sociálna poisťovňa si môže sama (avšak nemusí) v konaní o nároku na úrazovú dávku v zmysle § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení urobiť úsudok o predbežnej otázke, ktorou v tomto konaní nepochybne môže byť aj otázka, či ide o pracovný úraz alebo otázka rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pracovným úrazom vzniknutú. Ak tak neurobí (spravidla, ak takáto otázka je sporná, ako tomu bolo v danej veci), konanie preruší, keď sa už začalo konanie o predbežnej otázke, pričom sa nevylučuje, že na začatie takéhoto konania dá podnet sama Sociálna poisťovňa (§ 193 ods. 1 v spojení s § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení). Sociálna poisťovňa však samostatne vo forme rozhodnutia o otázke, či ide o pracovný úraz alebo o otázke rozsahu zodpovednosti za škodu ním vzniknutú, nerozhoduje, ako to v dovolaní nesprávne tvrdí žalovaný v druhom rade. Sociálna poisťovňa si môže v rámci konania o úrazovej dávke o takejto otázke, ako o otázke predbežnej, urobiť len úsudok (či už kladný alebo záporný). Priamo prejednať a rozhodnúť takúto vec môže len súd v občianskom súdnom konaní. Takýmto rozhodnutím súdu je Sociálna poisťovňa potom v konaní o úrazovej dávke viazaná (§ 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.). V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné dodať, že žalovaný v druhom rade v dovolaní nenáležitým argumentuje odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 253/04. Z obsahu tohto rozhodnutia totiž vyplýva, že v súvislosti s legislatívnou úpravou v oblasti odškodňovania pracovných úrazov a chorôb z povolania sa zmenila len povaha plnení (nie povaha samotného základu týchto plnení) vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania v tom, že jednotlivé náhrady uvedené v § 198 ods. 1 písm. a) až c) ZP, od 1. januára 2004 už nemožno považovať za nároky na náhradu škody podľa Zákonníka práce, ale za nároky na úrazové dávky z úrazového poistenia.“

„Dôvodov pre vznik súdneho sporu o odškodnenie pracovného úrazu alebo choroby z povolania môže vzniknúť mnoho. Tak napr. môže byť sporné, či zamestnanec vôbec utrpel úraz v zmysle úrazového deja, či došlo k úrazu pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, či zamestnanec trpí chorobou z povolania, či je daná príčinná súvislosť medzi škodou (čiastočnou škodou) a pracovným úrazom alebo chorobou z povolania a pod. Preto sa poškodený zamestnanec môže uvedených nárokov domáhať prostredníctvom rôznych druhov žalôb, z ktorých niektoré ani nemožno podradiť pod niektoré z druhov žalôb, demonštratívne uvedených v § 80 OSP.“(40/2007 ZSP)

„Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že spor o určenie, či k úrazu zamestnanca došlo následkom pracovného úrazu je v zmysle ustálenej súdnej praxe sporom pracovno-právnym, o ktorom rozhodujú sudy v civilnom súdnom konaní (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 2 Cdo 65/2006). Ide o žalobu svojho druhu, a preto nie je potrebné, aby sa preukazoval právny záujem na tomto určení.“(rozhodnutie KS Žilina sp. zn. 8CoPr/1/2020)

„ V tomto smere najvyšší súd ďalej uvádza, že nakoľko súčasná právna úprava už nemá charakter odškodnenia spočívajúceho v náhrade škody, ale je koncipovaná ako poistný systém prevažne kompenzačného charakteru, Sociálna poisťovňa, ako orgán aplikácie práva v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. rozhoduje o jednotlivých nárokoch plynúcich z tohto zákona. Jedným z týchto nárokov je aj úrazový príplatok s tým, že ak žiadateľ požiada o tento typ úrazovej dávky, Sociálna poisťovňa ako príslušný orgán rozhoduje o tom, či tento žiadateľ spĺňa podmienky na jej priznanie, pričom kľúčovou otázkou, ktorú je v rámci tohto konania zásadné posúdiť je otázka, či zamestnanec (na účely dávkového konania vystupujúci v procesnej pozícii žiadateľa) bol uznaný za dočasne práceneschopného práve v dôsledku pracovného úrazu (alebo choroby z povolania). To, či došlo k pracovnému úrazu však Sociálna poisťovňa posudzuje ako otázku predbežnú (§ 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.), ale nerozhoduje o tom, nakoľko to, či došlo, alebo nedošlo k pracovnému úrazu je otázkou dotýkajúcou sa

výlučne zamestnávateľa a zamestnanca, a teda má rozmer pracovno-právny. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z. nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne rozhodovať o tom, či určitý úraz bol pracovným úrazom. Spor o určenie, či k úrazu zamestnanca došlo následkom pracovného úrazu, je sporom pracovno-právnym, o ktorom rozhodujú súdy v civilnom súdnom konaní.“ (rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Sk/29/2019)

„Aj nový procesný predpis upravuje obsahovo a systematicky zhodné podmienky právomoci súdov na konanie. Podľa čl. 1 CSP spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv prejednávajú a rozhoduje nezávislý a nestranný súd, ak taká právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu. Podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Podľa § 4 CSP iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon. 15. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že do právomoci súdov zásadne patrí rozhodovanie o veciach, ktoré sa týkajú súkromnoprávných vzťahov s výnimkou, že tieto v zmysle zákona majú byť prejednané iným orgánom, než súdom. Súdy môžu prejednať a rozhodnúť aj iné veci, než vyplývajú zo súkromnoprávných vzťahov, avšak len za predpokladu, že tak ustanovuje zákon. 16. V časti určenia, či dňa 29.1.2013 došlo k pracovnému úrazu žalobcu, boli predmetom sporu otázky vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ktorý má povahu súkromnoprávneho vzťahu, ktorého obsahom sú subjektívne práva a povinnosti zamestnanca a zamestnávateľa upravené Zákonníkom práce (zákon č. 311/01 Z.z.). Podľa čl. 9 veta prvá Zákonníka práce (ďalej „ZP“), zamestnanci a zamestnávatelia, ktorí sú poškodení porušením povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov, môžu svoje práva uplatniť na súde. Zákoník práce upravuje zodpovednosť zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze aj pri chorobe z povolania (§ 195 ZP), podmienky zbavenia sa zodpovednosti (§ 196 ZP) aj to, kedy sa zamestnávateľ zodpovednosti zbaviť nemôže (§ 197 ZP). Nadobudnutím účinnosti zákona č. 461/03 Z. z. o sociálnom poistení, však došlo k zmenám k právnej úprave pôvodne obsiahnutej v Zákoníku práce a týkajúcej sa rozsahu a charakteru nárokov zamestnanca na náhradu škodu v prípade, že utrpel pracovný úraz alebo sa u neho zistila choroba z povolania. S účinnosťou od 1.1.2004 má zamestnanec podľa ustanovení Zákonníka práce, nárok voči zamestnávateľovi v rozsahu, v ktorom zamestnávateľ za škodu zodpovedá, len na poskytnutie vecnej škody v zmysle § 198 ods. 1 písm. d/ ZP. Nadobudnutím účinnosti zákona č. 461/03 Z. z. o sociálnom poistení sa rozhodovanie o nárokoch vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobách z povolania prenieslo do kompetencie Sociálnej poisťovne. V ustanovení § 294 bod 27 zákona č. 461/2003 Z.z. boli zrušené ustanovenia Zákonníka práce dovtedy priznávajúce zamestnancovi nárok na stratu na zárobku alebo dôchodku, bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, účelne vynaložené náklady liečenia. Uvedené nároky sú v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. predmetom sociálneho poistenia, teda verejnoprávneho vzťahu, a po zmene právnej terminológie predstavujú nárok na náhradu úrazových dávok zodpovedajúci úrazovému príplatku (§ 85 a nasl.), úrazovej rente (§ 88 a nasl.), náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 99). 17. Nakoľko podmienky zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú zamestnancovi v súvislosti s pracovným úrazom a zistenou chorobou z povolania vyplývajú z ustanovení Zákonníka práce vzťahujúceho sa na súkromnoprávny vzťah zamestnanca a zamestnávateľa, spor medzi žalobcom a žalovaným, ktorý riešil základ nároku žalovaného a vzťahoval sa k určaniu existencie pracovného úrazu, mal charakter súkromnoprávneho pracovného vzťahu, u ktorého bola daná právomoc súdu na konanie.“ (rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 2CoPr/6/2018)

Súd prvej inštancie bol v predmetnej veci názoru, že v danom prípade sa žalobca domáha určenia, že úraz zo dňa 9.3.2021 je pracovným úrazom, teda sa domáha určenia právnej skutočnosti do minulosti, vyhovením tejto žalobe sa nijako nezmení právne postavenie žalobcu, nakoľko žalovaný tým, že odmieta úraz registrovať ako pracovný, odmieta zaň niesť akúkoľvek zodpovednosť, určenie právnej skutočnosti tak ako to žiada žalovaný, by mohlo prichádzať do úvahy len v prípade, ak by pre takéto určenie dala podnet Sociálna poisťovňa v zmysle § 198 zákona o sociálnom poistení, v takom prípade by súd postupoval podľa § 137 písm. d/ CSP. Z tvrdení žalobcu ani z predložených listín však nevyplýva, že by Sociálna poisťovňa konala o nároku žalobcu vyplývajúceho z úrazu žalobcu a dala podnet na vyriešenie predbežnej otázky týkajúcej sa existencie alebo neexistencie pracovného úrazu, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol.

Žalobca namietal, že v danom prípade ide o spor medzi zamestnancom (žalobcom) a zamestnávateľom (žalovaným) o určenie či predmetný úraz zo dňa 9.3.2021 je pracovným úrazom. Je teda zrejmé, že právna skutočnosť, ktorú navrhoval žalobca určiť súdom, vyplýva z viacerých hmotnoprávných predpisov (§ 195 ZP, § 17 ods.4 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, § 14 ZP). Rovnako je nepochybné, že ak vznikol medzi zamestnancom a zamestnávateľom spor o určenie právnej skutočnosti, ktorá je spôsobilá vzniknúť iba v rámci pracovnoprávneho vzťahu, je oprávnený riešiť tento

spor iba súd. Tvrdenie súdu, že sa vyhovením žalobe nijako nezmení postavenie žalobcu je nesprávne. V súčasnosti je žalobca v postavení zamestnanca, ktorý utrpel úraz pri výkone práce, v pracovnom čase, v priestoroch zamestnávateľa, pri pôsobení vonkajších vplyvov, ale tento úraz nebol uznaný ako pracovný úraz, z ktorého dôvodu žalobca nemá nárok na priznanie úrazových dávok zo strany Sociálnej poisťovne, keďže obligatórnou podmienkou na splnenie nároku na poskytnutie úrazových dávok je utrpenie pracovného úrazu oprávneným subjektom (zamestnancom). Žalobca má vo vzťahu k úrazovým dávkam a voči Sociálnej poisťovni v súčasnosti postavenie neoprávneného subjektu nemajúceho nárok na úrazové dávky. Vyhovením žalobe by sa stal žalobca voči Sociálnej poisťovni oprávneným subjektom na priznanie úrazových dávok. Jeho postavenie (ako žiadateľa p úrazové dávky) by sa teda diametrálne zmenilo z minulosti a až do súčasnosti. Nepochybné je v tomto prípade daný aj naliehavý záujem na riešení tohto sporu súdom, pretože od vyriešenia spornej otázky sa bude odvíjať žalobcov nárok na úrazové dávky. Žalobca počas konania mal za to, že podaná žaloba je procesne prípustná nielen podľa § 137 písm. d/ CSP, čo náležite odôvodnil, ale že žaloba je procesne prípustná aj podľa § 137 písm. c/ CSP, kde nie je nutné preukazovať naliehavý právny záujem, keďže tento vyplýva z ust. § 85 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého nárok na úrazový príplatok t. j. na úrazovú dávku je možné priznať iba pri pracovnom úraze. Naliehavý právny záujem teda vyplýva priamo zo zákona a neuznanie úrazu ako pracovného je prekážkou pre priznanie nároku na úrazovú dávku. Žalovaný zotrval na názore, že to, že záverečný návrh žaloby je v danej veci procesne neprípustný vyplýva z CSP (§137).

Odvolačný súd je s poukazom na citované zákonné ustanovenia a citovanú ustálenú rozhodovaciu prax súdov názoru, že námietka odvolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci je dôvodná. Prejednanie a rozhodovanie vecí, ktorej predmetom je určenie, že určitý úraz je pracovným úrazom, resp. ktorej predmetom je určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu tým vzniknutú, patrí v zmysle citovaných ustanovení § 3, § 316 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 14 ZP do právomoci súdu. Aj po prijatí zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov sa v Zákonníku práce naďalej nachádza právna úprava zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania týkajúca sa podmienok zodpovednosti zamestnávateľa za škodu (§ 195 ZP), podmienok zbavenia sa zamestnávateľa zodpovednosti za škodu (§ 196 ZP) a podmienok, kedy sa zamestnávateľ nemôže zodpovednosti zbaviť (§ 197 ZP), vrátane vymedzenia pojmu pracovného úrazu (§ 195 ods. 2 a 3 ZP). Spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze, je sporom vyplývajúcim z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý rieši súd v civilnom sporovom konaní. Sociálna poisťovňa si môže sama (avšak nemusí) v konaní o nároku na úrazovú dávku v zmysle § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení urobiť úsudok o predbežnej otázke, ktorou v tomto konaní nepochybné môže byť aj otázka, či ide o pracovný úraz alebo otázka rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pracovným úrazom vzniknutú. Ak tak neurobí (spravidla, ak takáto otázka je sporná, ako tomu bolo v danej veci), konanie preruší, keď sa už začalo konanie o predbežnej otázke, pričom sa nevylučuje, že na začatie takéhoto konania dá podnet sama Sociálna poisťovňa (§ 193 ods. 1 v spojení s § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení). Sociálna poisťovňa však samostatne vo forme rozhodnutia o otázke, či ide o pracovný úraz alebo o otázke rozsahu zodpovednosti za škodu ním vzniknutú, nerozhoduje. Sociálna poisťovňa si môže v rámci konania o úrazovej dávke o takejto otázke, ako o otázke predbežnej, urobiť len úsudok (či už kladný alebo záporný). Priamo prejednať a rozhodnúť takúto vec môže len súd v civilnom sporovom konaní. Takýmto rozhodnutím súdu je Sociálna poisťovňa potom v konaní o úrazovej dávke viazaná (§ 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.). Na základe uvedeného sa odvolací súd nemohol stotožniť so záverom súdu prvej inštancie o neprípustnosti danej žaloby žalobcu. Otázka, či sa jedná o pracovný úraz bola a zostala medzi stranami spornou a žalobca jasne uviedol praktický účel, ktorý by mu predmetný výrok priniesol (možnosť požiadať o priznanie nároku na dávku soc. poistenia; pred vyhlásením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie žalobca podaním doručeným súdu 3.5.2023 súdu preukázal podanie žiadosti o priznanie úrazového príplatku dňa 19.4.2023 na Sociálnej poisťovni, pobočka Galanta, § 320 CSP), spornosť veci tu teda existuje a dotknutý určovací nárok má opodstatnenie (po právnej stránke má pre žalobcu zmysel), keď napíňa doktrínu preventívneho charakteru určovacej žaloby. Výpočet možných žalôb je v zmysle § 137 CSP „len“ demonštratívny, za určujúce hľadisko odvolací súd považoval vyhodnotenie existencie reálneho/faktického právneho záujmu na navrhovanom určení, ktorý bol daný.

Odvolačný súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k zrušeniu rozhodnutia sa odvolací súd už ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní nezaoberal.

9. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, na základe vykonaného dokazovania vyhodnotiť dôkazy jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach a posúdiť uplatnený nárok žalobcu. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07). Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka (strany) na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán sporu.

10. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

11. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. (§ 160 ods. 2 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)